

prima instanță: Al. Negru
instanța de apel: N. Vascan, V. Clima, E. Fistican

dosarul nr. 2ra-331/18

ÎN C H E I E R E

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Culicov împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Victor Culicov și Ministerul Justiției și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 09 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 08 iunie 2016 Victor Culicov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 10 iunie 2015 a depus la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Infocom” cu privire la depășirea atribuțiilor de serviciu prin calcularea la apartamentul său cu nr. XXXXXX amplasat pe XXXXXX a plăților pentru încălzirea centralizată și pentru apartamentul din blocul nr. 28, care nu-i aparține cu drept de proprietate.

Menționează că la examinarea cauzei enunțate a fost încălcat dreptul său la judecarea în termen rezonabil a pricinii, prin ce i-a fost cauzat prejudiciu, conform prevederilor art. 4 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La data de 21 septembrie 2016 reclamantul a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a sumei de

10000 de lei, cu titlu de prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei.

În acest sens, invocă că cauza civilă nr. 2-951/16 (23483/15 și 25469/15) se află în procedura instanței de judecată din 10 iunie 2015, fiind încălcat termenul rezonabil de examinare a acesteia, deoarece pricina enunțată este una simplă și pentru examinarea acesteia nu este necesar o perioadă de un an.

Sușține că pentru el acest proces era important, deoarece vizează înaintarea spre plată a unor sume neîntemeiate.

Relevă că în cauza enunțată au fost stabilite 9 ședințe de judecată, iar examinarea cauzei a început la data de 16 mai 2016. Afirmă că ședința de judecată stabilită pentru data de 03 decembrie 2015 a fost amânată din motiv că instanța de judecată a fost în imposibilitate de a-l asigura cu interpret, iar în ședința din 22 februarie 2016 au fost atrași în proces intervenienți accesorii, care în ședința din 21 martie 2016 au solicitat acordarea unui termen pentru a lua cunoștință cu materialele cauzei. Ședința de judecată din 21 aprilie 2016 nu a avut loc, deoarece a absentat judecătorul, iar ziua de 01 iunie 2016 a fost declarată zi nelucrătoare din care motiv ședința de judecată nu a avut loc.

Menționează că la data de 03 iulie 2015 a fost emisă o încheiere prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată, care ulterior a fost casată de către instanța ierarhic superioară. Astfel, consideră că din vina instanței de judecată a pierdut perioada de timp cuprinsă între 03 iulie 2015 și 13 noiembrie 2015.

De asemenea, indică că reclamantul nu a contribuit în nici un fel la tergiversarea examinării cauzei, mai mult ca atât, este o persoană în etate, iar din motivul tergiversării examinării cauzei i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, care au condiționat necesitatea unor investiții și tratamente medicale, și anume, doplerografia în valoare de 1200 de lei, foaie de tratament la sanatoriul „Constructorul” în valoare de 6 250 de lei, la fel, a suportat și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1 560 de lei, cheltuieli de transport în mărime de 500 lei și pentru compensarea timpului pierdut suma de 4000 de lei. În total a suportat cheltuieli în mărime de 13 510 de lei.

Solicită încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 09 decembrie 2016 a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Victor Culicov suma de 500 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 2-951/16. În rest acțiunea a fost respinsă.

În argumentarea poziției sale, prima instanță a reținut că, Victor Culicov are dreptul la repararea prejudiciului moral prin prisma Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, deoarece, prin deficiențele pe care le-a manifestat sistemul judiciar al RM a fost cauzată scurgerea în zădar a timpului în perioadele 10 iunie 2015 – 13 noiembrie 2015 și 03 iunie 2016 – 18 noiembrie 2016, în total 10 luni.

La stabilirea prejudiciului moral cauzat reclamantului prin încălcarea termenului rezonabil la judecarea cauzei, prima instanță a ținut cont atât de comportamentul părților, cât și al reclamantului, care la fel a contribuit la prelungirea termenului general de examinare a cauzei.

Totodată, prima instanță a reiterat că, reclamantul în susținerea pretenției referitor la încasarea prejudiciului în mărime de 10 000 de lei a prezentat argumente din care reiese că suma respectivă este constituită inclusiv din cheltuielile pe care le-a suportat în legătură cu necesitatea restabilirii sănătății ca urmare a suferințelor suportate (prejudiciu material), însă nu a prezentat careva probe care ar demonstra caracterul real, destinația și întinderea efectivă a acestor cheltuieli.

De asemenea, prima instanță a calificat ca nefondate argumentele reclamantului referitor la suportarea cheltuielilor de asistență juridică, cheltuielilor de transport și compensarea timpului pierdut, făcând trimitere la prevederile art. 118 alin. (1) CPC.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017 au fost respinse apelurile declarate de către Victor Culicov și Ministerul Justiției și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 29 decembrie 2017 reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului și modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral.

În motivarea recursului s-a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele.

Menționează că instanța de apel la examinarea cauzei a ignorat prevederile art. 192 alin. (2) CPC, care reglementează că, în mod prioritar și de urgență se judecă pricinile privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici. Astfel, rezultă că alte categorii de cauze urmează să fie judecate în termen rezonabil, ținând cont de complexitatea cauzei, comportamentul participanților în proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, precum și importanța procesului pentru cel interesat.

În acest sens, invocă că în speță, nu există careva motive de tergiversare a examinării cauzei, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

Cu referire la prevederile art. 26 și 27 CPC, indică că, examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și prin urmare, nu poate preleva asupra acestuia din urmă.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei nu a luat în considerație faptul că intimatul nu a depus cerere de urgentare a examinării cauzei conform prevederilor art. 192 CPC.

Prin urmare, acest comportament pe parcursul examinării acțiunii în speța principală, confirmă expres că intimatul în mod direct a apreciat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea judecătorească și participanții procesului, ca ulterior să înainteze prezenta cerere de chemare în judecată.

Invocă că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nu acordă în mod automat dreptul la încasarea prejudiciului atât material, cât și moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

Respectiv, în anumite situații acordarea de satisfacții pecuniare/bănești nu constituie o regulă generală dar este o excepție de la această regulă, or, conform prevederilor art. 5 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral.

Astfel, consideră că suma acordată ca despăgubire morală este neîntemeiată și exagerată, mai mult ca atât, intimatul nu a prezentat probe veridice, pertinente și concludente prin care să confirme expres că i-au fost cauzat suferințe psihice manifestate prin stres, frustrare ca rezultat al încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei.

În acest context, susține că perioada de referință în speța principală nu a depășit limita rezonabilității pentru astfel de cauze.

Prin referința depusă la data de 26 februarie 2018 Victor Culicov a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. c) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 437 alin. (3) CPC, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

După cum se constată la caz, recursul în interesele Ministerului Justiției a fost depus și semnat de către reprezentantul Iulian Gainaru fără a fi respectate dispozițiile prevederilor conținute în art. 437 alin. (3) CPC, or, la recurs nu a fost anexat documentul, care atestă dreptul și împuternicirile reprezentantului.

În acest sens se vor reține prevederile art. 80 alin. (1) CPC, care direct prevăd că împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

La materialele dosarului, însă, o asemenea procură cu împuterniciri de a contesta decizia instanței de apel și de a depune recursul din numele recurentului nu se regăsește.

Sub aspectul celor relatate și având în vedere faptul că Iulian Gainaru, în conformitate cu art. 430 CPC, coroborat cu art. 80 și 81 CPC, nu a prezentat împuternicirile sale în vederea declarării recursului împotriva deciziei instanței de apel din numele Ministerului Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil, fiind înaintat de o persoană, care nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. c), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic